

## การศึกษาทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อปัญหาคอร์รัปชัน

## The Study of Attitudes of University's Student towards Corruption

อาจารย์ ดร. เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็น และมุมมองของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชัน และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้และการปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษามีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม และเพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนในเรื่องจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งมีนิสิตที่ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 408 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน มีความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน (รู้สาเหตุและพฤติกรรมใดที่ถือว่าการคอร์รัปชัน) และมีทัศนคติเกี่ยวกับการคอร์รัปชันอยู่ในระดับมาก มีการรับรู้พฤติกรรมการคอร์รัปชันในระดับปานกลาง ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังปัญหาของการคอร์รัปชันของมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและต้องการให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในระดับมาก

2. ผลการวิจัยในด้านปัจจัยทางชีวสังคมและภูมิหลัง (เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษาและสาขาวิชาที่ศึกษา) และปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน (เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชัน) ไม่ส่งผลให้นิสิตมีทัศนคติต่อปัญหาการคอร์รัปชันที่แตกต่างกัน

3. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการมีความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ทำให้เกิดความแตกต่างของทัศนคติ โดยนิสิตที่มีความรู้เรื่องสาเหตุของการทำให้เกิดการคอร์รัปชันและไม่รู้สาเหตุของการคอร์รัปชัน มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = -5.81$ ) สำหรับความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่คิดว่าเป็นการคอร์รัปชันนั้น พบว่านิสิตที่มีความรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นการคอร์รัปชันและไม่รู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นการคอร์รัปชันนั้น มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = -2.71$ )

ผลการศึกษาได้แนวทางในการเสริมสร้างทัศนคติเพื่อให้นิสิตนักศึกษาเกิดทัศนคติที่เห็นว่าการคอร์รัปชันเป็นภัยต่อประเทศชาติและเป็นอุปสรรคของการพัฒนาประเทศ คือ ในส่วนของมหาวิทยาลัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) มหาวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ผลกระทบของการคอร์รัปชัน มาตรการทางกฎหมายต่างๆ ตลอดจนจรรยาบรรณและจรรยาบรรณต่อต้านการคอร์รัปชันให้นิสิตและบุคลากรภายนอกที่อยู่บริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัยทราบ (2) มหาวิทยาลัยควรบรรจุวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน และผลกระทบของการคอร์รัปชัน ให้เป็นวิชาพื้นฐานที่นิสิตทุกคนต้องเรียนในทุกหลักสูตรและทุกคณะ หากไม่สามารถทำได้ อาจารย์ผู้สอนควรสอดแทรกแนวความคิดและชี้ให้เห็นผลกระทบของการคอร์รัปชันไว้บ้าง และ (3) มหาวิทยาลัยควรเปิดช่องหรือเป็นสื่อกลางในการรับเรื่องร้องเรียนปัญหาการคอร์รัปชันเพื่อส่งต่อไปให้หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบต่อไป

ข้อเสนอแนะในส่วนของภาครัฐ คือ (1) หน่วยงานภาครัฐควรอบรมสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรภาครัฐ นิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อให้ทราบปัญหาและผลกระทบของการคอร์รัปชัน ตลอดจนจรรยาบรรณและจรรยาบรรณ

ต่อต้านการคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง (2) หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการตรวจสอบการทุจริต และควรใส่ใจต่อการร้องเรียนและรักษาความลับของผู้ร้องเรียน และ (3) ควรเพิ่มโทษสำหรับผู้คอร์รัปชันและควรมีการบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดกว่าเดิม

**คำสำคัญ:** ทศนคติ คอร์รัปชัน นิสิตนักศึกษา

## Abstract

This research aims at studying attitudes and viewpoints of university's students towards corruption and examining factors which can cause students to have different attitudes in order to draw lessons and develop learning skill and cultivate students about attitudes towards corruption. Survey among Srinakharinwirot University's students who were attending bachelor degree. The sample group was 408 students who were randomly selected.

The results are as follows:

1. The students receive information about corruption problem, have knowledge and understand causes of corruption and can differentiate which behavior or action means corruption, and have attitudes toward corruption at the high level. The students acknowledge corruption's behavior at the moderate level. The students consider that the university should cultivate corruption problems at the moderate level. The students want the university to take part in solving corruption problems and want government agencies to solve corruption problem at the high level.

2. Demographic survey reveals that student with different genders, age, educational levels, and fields of study have no different attitudes towards corruptions. The acknowledgement of information related to corruption such as participating in activities relating to corruption also cannot cause students to have different attitude towards corruption.

3. Research result reveals that having knowledge about corruption can cause students to have same attitudes towards corruption at a significant level of .05 ( $t = -5.81$ ). Moreover, knowing which actions or behaviors are considered as corruption can also cause students to have same attitudes towards corruption at a significant level of .05 ( $t = 2.71$ ).

The research results create guidelines for building attitudes of students relating to corruption problems in two parts. First, university shall (1) publish or disseminate information, knowledge, and effect of corruption to students, people and society around university and shall hold activities and campaign related to corruption; (2) contain subjects related to corruption in every faculty or encourage lecturers to cultivate corruption problems to students; and (3) shall be a media or center to receive complaints about corruption and then pass through related government agencies. As for recommendations under government agencies part, this research suggests that government agencies shall (1) disseminate, publish information and hold activities and campaigns about disasters of corruption to government officers, people and students so that they can understand and know effect of corruption; (2) encourage people participation in examining and keeping eyes on corruption and (3) be interested in the complaints made by people and shall keep complainer to be in secret, and (4) increase law enforcement and enforce law seriously.

**Keywords:** Attitude, Corruption, University's Students

## บทนำ

คอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยมาเป็นเวลานาน และเป็นปัญหาของประเทศกำลังพัฒนาหลายๆ ประเทศ จากผลการจัดอันดับขององค์กรเพื่อความโปร่งใสระหว่างประเทศ (Transparency International – TI) เกี่ยวกับสถานการณ์การคอร์รัปชัน พบว่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index) ประจำปี 2554 นั้น ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 80 จาก 183 ประเทศทั่วโลก โดยได้คะแนน 34 จากคะแนนเต็ม 100 และปี 2555 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 88 จาก 176 ประเทศทั่วโลก โดยได้คะแนน 37 เต็ม 100 คะแนน หรือร้อยละ 3.7 และปี 2556 พบว่าประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 102 จาก 177 ประเทศทั่วโลกโดยมีคะแนนความโปร่งใสเพียง 35 คะแนน จาก 100 คะแนน และเป็นอันดับ 5 ในอาเซียน (Transparency International, 2012 <http://www.transparency.org>) จากการจัดอันดับนี้สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีปัญหาอย่างรุนแรงในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งจะมีผลเสียต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ปัญหาการคอร์รัปชันหลายคนอาจจะมองว่าไม่สำคัญ เพราะอาจคิดว่าไม่ใช่ปัญหาของตัวเองหรือไม่ใช่เรื่องใกล้ตัว แต่หากพิจารณาให้ดีแล้วปัญหาการคอร์รัปชันนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของประชาชนทุกคนเป็นอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลเสียกับการพัฒนาประเทศโดยรวมด้วย

ประเทศไทยนับเป็นประเทศหนึ่งที่มีภาพลักษณ์เกี่ยวกับการคอร์รัปชันอยู่ในอันดับต้นๆ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นผลจากการสำรวจจัดอันดับโดยสถาบันหรือหน่วยงานใดๆ ก็ตาม รวมทั้งจากผลการวิจัยส่วนบุคคลของนักวิชาการในประเทศไทยเอง ก็ชี้ให้เห็นว่าการคอร์รัปชันในแวดวงราชการไทยนั้นมีอยู่ค่อนข้างสูง ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากสถิติของข้าราชการที่ถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ทุจริตประพฤตินิยมที่ปรากฏในรายงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ซึ่งปัจจุบันคือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ) ช่วงปี พ.ศ. 2537 จนถึง พ.ศ. 2542 ชี้ให้เห็นว่าในบรรดาข้าราชการที่ถูกร้องเรียนมากเป็นอันดับหนึ่งคือข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ในขณะที่ข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการถูกร้องเรียนมากเป็นอันดับที่สอง นอกจากนั้นข้าราชการในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยก็ถูกร้องเรียนโดยมีจำนวนอยู่ในอันดับกลางๆ (ปปช., 2551)

คอร์รัปชันส่งผลกระทบต่อระบบการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ คอร์รัปชันทำลายระบบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การคอร์รัปชันทั้งในระบบการเมืองและระบบราชการเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยาก ทั้งๆ ที่มีการณรงค์ต่อต้านคอร์รัปชันจากทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน แต่ดูเหมือนว่าพฤติกรรมการคอร์รัปชันมิได้ลดน้อยลงเลยเพราะทั้งข้าราชการ นักการเมืองและนักธุรกิจจากภาคเอกชนต่างเป็นผู้กระทำการคอร์รัปชันเสียเอง ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชันในแวดวงราชการนั้นเกิดขึ้นจากความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ, การมีอภิสิทธิ์ของนักการเมือง, การที่ข้าราชการบางตำแหน่งมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจมากเกินไป ตลอดจนกฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวได้ (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2537; ทิพาวดี เมฆสุวรรณ, 2543) และนอกจากนี้จากผลการวิจัยเชิงสำรวจเรื่องความต้องการของประชาชนต่อรัฐบาลชุดใหม่ในการสร้างชาติโปร่งใส สร้างไทยชัดเจน โดยได้สำรวจความคิดเห็นกรณี “รัฐบาลทุกรัฐบาลมีการทุจริตคอร์รัปชันทั้งนั้น ถ้าทุจริตคอร์รัปชันแล้วให้ประเทศชาติรุ่งเรือง ประชาชนกินดีอยู่ดี ตนเองได้รับประโยชน์ด้วย จะพอยอมรับได้หรือไม่” ผลการสำรวจพบว่าร้อยละ 64.5 ยอมรับได้ และร้อยละ 35.5 ยอมรับไม่ได้ และเมื่อจำแนกตามกลุ่มอาชีพพบว่ากลุ่มบุคคลที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่ยอมรับการทุจริตได้มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ คือร้อยละ 68.2 (นพดล กรรณิกา, 2556)

ฉะนั้น การที่บุคคลที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือเยาวชน มีทัศนคติต่อการคอร์รัปชันเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ไม่เป็นผลดีต่อประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่ประเทศชาติฝากความหวังไว้ว่าในอนาคตข้างหน้าจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศและนำพาประเทศชาติไปสู่การพัฒนาในทุกภาค แต่หากบุคคลเหล่านี้มีทัศนคติและการรับรู้ปัญหาหรือผลกระทบของการคอร์รัปชันในทางที่ยอมรับผลของมันได้หรือเพิกเฉยต่อการแก้ไขปัญหาแล้ว

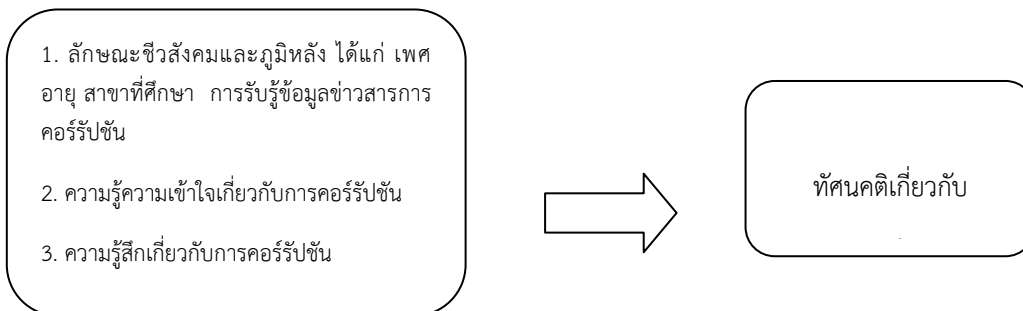
จะทำให้ประเทศชาติไม่เกิดการพัฒนา นอกจากนี้ แม้ประเทศไทยจะมีปัญญาชนผู้มีการศึกษาจำนวนหนึ่งรู้เท่าทัน นักการเมืองและข้าราชการ แต่ส่วนใหญ่คนเหล่านี้ก็มักจะทำงานเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนตนมากกว่าที่จะเป็น พลเมืองดีที่สนใจการมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองและข้าราชการ โดยมักใช้ แนวคิดที่ว่าถ้าการโกงนั้นตนเองไม่เสียประโยชน์หรืออาจได้ประโยชน์ด้วยแล้ว ก็เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ การคอร์รัปชันจึงดู เหมือนว่าจะเป็นค่านิยมที่แพร่หลายในสังคมไทย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็นและมุมมองของ นิสิตนักศึกษาที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชัน โดยใช้นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางใน การพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้และการปลูกฝังให้นิสิตมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อ จะได้นำผลการวิจัยมาเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายวิชาที่ศึกษาอยู่ว่าควรต้องมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับ จริยธรรม ธรรมาภิบาล และผลกระทบของการคอร์รัปชันหรือไม่ อย่างไร

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชัน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน

### กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ปัจจัยที่ทำให้เกิดทัศนคติในด้านต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้



ทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการคอร์รัปชัน

### วิธีดำเนินการวิจัย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับการค้นคว้าเอกสาร (Documentary Research) ที่มีเนื้อหาสาระสำคัญ เกี่ยวกับความหมายแนวคิดของการคอร์รัปชัน ประเภทของการคอร์รัปชัน และผลกระทบของการคอร์รัปชัน ความหมาย และแนวคิดของทัศนคติและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

(2) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ การศึกษาภาคสนาม (Field Survey) ด้วยการลงสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในการวัดทัศนคติ ความสนใจ ช่องทางการรับรู้ ความรู้ การทำกิจกรรมเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชัน ของนิสิตระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่นิสิตปัจจุบันของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระดับปริญญาตรี ใน ปีการศึกษา 2556 มีนิสิตจำนวนทั้งสิ้น 18,871 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 คน แต่เนื่องจากในครั้งแรกผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับมาไม่ครบจำนวนตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง จึงได้ทำการสำรวจครั้งที่สองและได้แบบสอบถามกลับคืนมารวมจำนวนทั้งหมดที่ได้รับทั้งสองครั้งคือ 408 ชุด ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Selection) โดยทำการสุ่มสอบถามข้อมูลจากนิสิตที่พบเมื่อทำการลงสำรวจข้อมูลในบริเวณมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างนิสิตที่ศึกษาในคณะด้านสังคมศาสตร์ 159 คน กลุ่มตัวอย่างนิสิตที่ศึกษาในคณะด้านวิทยาศาสตร์ 164 คน และมนุษยศาสตร์ 24 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 408 คน

### 3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้จะทำการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยสุ่มกระจายแบบสอบถามให้นิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทำการให้ข้อมูล ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเพื่อสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่ศึกษา การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเกี่ยวกับคอร์รัปชัน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่อต้านการคอร์รัปชัน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสอบถามระดับทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการคอร์รัปชัน ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านการรับรู้พฤติกรรม ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามทั้ง 3 ด้าน โดยกำหนดค่าความเที่ยงตรงที่ .05 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยได้ทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้านความรู้สึกและการรับรู้พฤติกรรมจากกลุ่มใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ .71 สำหรับมาตราส่วนประเมินค่าในแบบสอบถามด้านความรู้สึกและการรับรู้พฤติกรรมเป็นแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 หน่วยตั้งแต่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดด้านข้อเสนอแนะและแนวทางส่งเสริมการสร้างสำนึกรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบของการคอร์รัปชัน

### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการรวบรวมประมวลผลข้อมูล และบรรยายถึงระดับของทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการคอร์รัปชัน ดังนี้

(1) ใช้สถิติพรรณนาในการวิเคราะห์และอธิบายข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่ศึกษา โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

(2) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ การรับทราบข้อมูล และสาเหตุของการคอร์รัปชัน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(3) เปรียบเทียบทัศนคติ จำแนกตามตัวแปรต่างๆ โดยใช้การทดสอบ  $t$ -test และ ANOVA เพื่อศึกษาถึงความแตกต่างของระดับของทัศนคติของนิสิตกลุ่มต่างๆ

### 5. ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ (1) ลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่ศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรม (2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคอร์รัปชัน (4) การรับรู้พฤติกรรมการคอร์รัปชัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชัน

### 6. การทดสอบสมมติฐาน สมมติฐานที่จะทำการทดสอบมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีลักษณะชีวสังคมและภูมิหลังต่างกัน มีทัศนคติเรื่องการคอร์รัปชันต่างกัน

(1) เพศต่างกันมีทัศนคติต่อการคอร์รัปชันต่างกัน

- (2) อายุต่างกันมีทัศนคติต่อการคอร์รัปชันต่างกัน
- (3) สาขาวิชาที่ศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการคอร์รัปชันต่างกัน
- (4) นิสิตที่เข้าร่วมในกิจกรรมต่อต้านคอร์รัปชันและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมมีทัศนคติต่อการคอร์รัปชันต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นิสิตที่รับทราบและไม่เคยรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบของการคอร์รัปชันมีทัศนคติด้านการคอร์รัปชันต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 นิสิตที่มีและไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคอร์รัปชัน มีทัศนคติด้านการคอร์รัปชันต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 นิสิตที่มีและไม่มีการรับรู้พฤติกรรมกรรมการคอร์รัปชัน มีทัศนคติด้านการคอร์รัปชันต่างกัน

## ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

### 1. ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 408 คน เป็นเพศชายจำนวน 125 คน และหญิงจำนวน 283 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือชั้นปีที่ 2, 3, และ 1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่คณะทางด้านวิทยาศาสตร์ และบิดามารดาส่วนใหญ่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว

### 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านการรับรู้พฤติกรรมกรรมการคอร์รัปชัน

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคอร์รัปชันอยู่ในระดับมาก มีความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน (รู้สาเหตุและพฤติกรรมใดที่ถือว่าการคอร์รัปชัน) ในระดับมาก มีทัศนคติเกี่ยวกับการคอร์รัปชันในระดับมาก มีการรับรู้พฤติกรรมกรรมการคอร์รัปชันในระดับปานกลาง ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังปัญหาของการคอร์รัปชันของมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในระดับมาก และต้องการให้ภาครัฐแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในระดับมาก (รายละเอียดตามตารางที่ 1)

**ตารางที่ 1** ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การรับรู้พฤติกรรมความรู้ และแนวโน้มพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน

ตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความหมาย
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน <sup>1</sup>	408	5.13	1.62	มาก
2. ความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน				
2.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดคอร์รัปชัน <sup>2</sup>	408	34.85	4.87	มาก
2.2 พฤติกรรมที่คิดว่าการคอร์รัปชัน <sup>3</sup>	408	11.26	1.84	มาก
3. ทัศนคติที่มีต่อการคอร์รัปชัน <sup>4</sup>	408	57.80	5.60	มาก
4. การรับรู้พฤติกรรมกรรมการคอร์รัปชัน <sup>5</sup>	408	37.63	8.10	ปานกลาง
5. การให้ความสำคัญกับการปลูกฝังเรื่องปัญหาของการคอร์รัปชันของมหาวิทยาลัย <sup>6</sup>	408	12.83	3.25	ปานกลาง
6. การดำเนินการหรือมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันของมหาวิทยาลัย <sup>7</sup>	408	25.66	3.32	มาก
7. การให้ภาครัฐดำเนินการในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน <sup>8</sup>	408	32.50	3.82	มาก

หมายเหตุ: <sup>1</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 0.00-2.33 = น้อย (2) 2.34-4.65 = ปานกลาง (3) 4.66-7.00 = มาก

<sup>2</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 0.00-14.65 = น้อย (2) 14.66-29.31 = ปานกลาง (3) 29.31-44.00 = มาก

<sup>3</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 0.00-4.33 = น้อย (2) 4.34-8.67 = ปานกลาง (3) 8.68-13.00 = มาก

<sup>4</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 11.00-37.00 = น้อย (2) 37.01-55.01 = ปานกลาง (3) 55.02-72.00 = มาก

<sup>5</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 13.00-30.33 = น้อย (2) 31.34-48.67 = ปานกลาง (3) 49.68-65.00 = มาก

<sup>6</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 6.00-9.99 = น้อย (2) 10.00-13.99 = ปานกลาง (3) 14.00-18.00 = มาก

<sup>7</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 8.00-15.99 = น้อย (2) 16.00-23.99 = ปานกลาง (3) 24.00-32.00 = มาก

<sup>8</sup> เกณฑ์ค่าคะแนน ได้แก่ (1) 9.00-17.99 = น้อย (2) 18.00-26.99 = ปานกลาง (3) 27.00-36.00 = มาก

### 3. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในทัศนคติด้านคอร์รัปชันจำแนกตามลักษณะประชากรและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนคติที่มีต่อการคอร์รัปชันจำแนกตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันคือ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชาที่ศึกษา ไม่ส่งผลให้ทัศนคติต่อปัญหาการคอร์รัปชันที่ต่างกัน ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบของคอร์รัปชัน พบว่านิสิตที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชันและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ไม่มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชัน ผลการวิเคราะห์ด้านการมีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน และพฤติกรรมที่คิดว่าเป็นการคอร์รัปชัน มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = -5.81$ ) และที่ระดับ .05 ( $t = -2.71$ ) ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความแตกต่างในทัศนคติด้านคอร์รัปชันจำแนกตามลักษณะประชากรและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากรและภูมิหลัง	ทัศนคติด้านคอร์รัปชันของกลุ่มตัวอย่าง				
	n	$\bar{X}$	S.D.	t	F
1. เพศ				-0.48	
1.1 ชาย	125	57.60	5.87		
1.2 หญิง	283	57.89	5.49		
2. อายุ					.68
2.1 อายุ 18-19 ปี	95	57.48	5.22		
2.2 อายุ 20 ปี	140	57.56	5.70		
2.3 อายุ 21 ปีขึ้นไป	173	58.18	5.74		
Between groups = 42.86, df = 2					
Within groups = 12752.22, df = 405					
3. สาขาวิชา					.44
3.1 สังคมศาสตร์	159	57.98	5.72		
3.2 วิทยาศาสตร์	164	57.88	5.62		
3.3 มนุษยศาสตร์	24	58.04	5.15		
3.4 อื่นๆ	61	57.04	5.48		
Between groups = 42.50, df = 3					
Within groups = 12752.58, df = 405					
4. การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคอร์รัปชัน					
4.1 ภายในสถานศึกษา				-2.62	
4.1.1 เข้าร่วม	247	58.39	5.56		
4.1.2 ไม่เข้าร่วม	161	56.91	5.57		
4.2 ภายนอกสถานศึกษา				-2.24	
4.2.1 เข้าร่วม	211	58.40	5.69		
4.2.2 ไม่เข้าร่วม	197	57.16	5.45		



5. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน				
5.1 การรับรู้จากการเรียนในมหาวิทยาลัย				-1.35
5.1.1 รับรู้	273	58.07	5.73	
5.1.2 ไม่รับรู้	135	57.27	5.53	
5.2 การรับรู้จากการแลกเปลี่ยนกับเพื่อน				-2.00
5.2.1 รับรู้	343	58.04	5.43	
5.2.2 ไม่รับรู้	65	56.53	6.33	
5.3 การรับรู้จากการแลกเปลี่ยนกับบุคคล ในครอบครัว				-1.93
5.3.1 รับรู้	338	58.05	5.60	
5.3.2 ไม่รับรู้	70	56.64	6.61	
6. ความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน				
6.1 สาเหตุที่ทำให้เกิดคอร์รัปชัน				-5.81*
6.1.1 มีความรู้มาก	364	58.34	5.22	
6.1.2 มีความรู้น้อย	44	53.34	6.67	
6.2 พฤติกรรมที่คิดว่าเป็นการคอร์รัปชัน				-2.71*
6.2.1 มีความรู้มาก	379	58.01	7.23	
6.2.2 มีความรู้น้อย	29	55.10	5.41	
7. การรับรู้พฤติกรรมคอร์รัปชัน				
7.1 ในภาครัฐ				-2.29
7.1.1 มี	389	57.94	5.51	
7.1.2 ไม่มี	15	54.94	6.83	
7.2 ในภาคเอกชน				-1.99
7.2.1 มี	361	58.00	5.54	
7.2.2 ไม่มี	47	56.27	5.92	

หมายเหตุ: \* $p < .05$

## การสรุปและอภิปรายผล

### 1. การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อ 1

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของทัศนคติที่มีต่อการคอร์รัปชันจำแนกตามลักษณะชีวิตสังคมและภูมิหลังตามสมมติฐาน 1 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันคือ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชาที่ศึกษา ไม่ส่งผลให้ทัศนคติต่อปัญหาการคอร์รัปชันที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรรณิ พรหมชัย และคณะ (2556) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ แรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีมีทัศนคติ แรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และจากผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ พบว่า (1) เจ้าหน้าที่ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติ แรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน (2) เจ้าหน้าที่ที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับของเพ็ญวิพัทธ์ มั่นสมรราวิชและเฉลิม เกิดโมลี (2556) เรื่องทัศนคติของประชาชนในเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการดำเนินนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งพบว่า เพศ สถานภาพการสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร



นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลภัส เอื้อทวีสิน (บทคัดย่อ 2551) ที่ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ซึ่งพบว่าแผนการเรียนรู้ สังกัดของสถานศึกษา การศึกษาของบิดาและมารดาของเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อประชาธิปไตย และงานวิจัยของพงษ์พิพัฒน์ ปานงาม (บทคัดย่อ 2552) เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ซึ่งพบว่าระดับการศึกษา สถานภาพ สมรส อาชีพ และรายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

## 2. การสรุปผลและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อ 2

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบของคอร์รัปชันเพื่อพิจารณาว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้ทัศนคติที่แตกต่างกันหรือไม่นั้น พบว่านิสิตที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการคอร์รัปชันและไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ไม่มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชัน นั้นหมายความว่า การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการคอร์รัปชันหรือไม่ ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้ทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลภัส เอื้อทวีสิน (บทคัดย่อ 2551) ที่ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี” ที่พบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของเยาวชนในเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง ไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อประชาธิปไตย

## 3. การสรุปผลและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อ 3

ผลการวิเคราะห์ด้านความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชันเพื่อพิจารณาว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้ทัศนคติที่แตกต่างกันหรือไม่นั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน และพฤติกรรมที่คิดว่าเป็นการคอร์รัปชัน ในส่วนแรกคือความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน พบว่านิสิตที่มีความรู้เรื่องสาเหตุของการทำให้เกิดการคอร์รัปชันและไม่รู้สาเหตุของการคอร์รัปชัน มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = -5.81$ ) สำหรับความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่คิดว่าเป็นการคอร์รัปชันนั้น พบว่านิสิตที่มีความรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นการคอร์รัปชันและไม่รู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นการคอร์รัปชันนั้น มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ( $t = -2.71$ ) นั้นแสดงว่าการมีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการคอร์รัปชันและรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นการคอร์รัปชันนั้น มีผลต่อทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการคอร์รัปชัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์พาวร มหาสินไพศาล (2055) ที่ศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือปัจจัยด้านสาเหตุการรับรู้ และระดับการรับรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับทัศนคติของประชาชน ที่ระดับนัยสำคัญ .01 และยังสอดคล้องกับที่สุพานี สฤกษ์วานิช (2549: 89) ได้อธิบายการเกิดทัศนคติว่าสามารถเกิดขึ้นได้โดยวิธีการต่างๆ คือ การได้รับประสบการณ์ตรง หรือประสบการณ์ส่วนบุคคล การเรียนรู้และดูดซับจากครอบครัว การได้รับอิทธิพลและรับข้อมูลจากกลุ่มที่สังกัด และการเรียนรู้และดูดซับจากสังคมสภาพแวดล้อม โดยผ่านข้อมูลจากสื่อต่างๆ จากเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และสอดคล้องกับที่บรรพต คันธเสน (2538, หน้า 9) อธิบายว่าทัศนคติเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล แต่ละบุคคลย่อมมีประสบการณ์อันเป็นสิ่งแวดล้อมสร้างทัศนคติต่างกันไป นอกจากนี้ อรุณ รักธรรม (2540, หน้า 29) ให้ความหมายว่า ทัศนคติของคนเป็นผลของความรู้สึกทางใจที่กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกเอนเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง เพราะฉะนั้นพฤติกรรมของมนุษย์ก็คือ การแสดงออกของเขาซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อและการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดทัศนคติในการประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งเดียวกันในลักษณะแตกต่างกัน

#### 4. การสรุปผลและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อ 4

ผลการวิเคราะห์ด้านการรับรู้พฤติกรรมการคอร์รัปชันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อพิจารณาว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้มีทัศนคติที่แตกต่างกันหรือไม่นั้น พบว่านิสิตที่รับรู้พฤติกรรมการคอร์รัปชันและไม่รับรู้พฤติกรรมการคอร์รัปชันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนนั้น ไม่มีความแตกต่างในทัศนคติที่มีต่อปัญหาการคอร์รัปชัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์พิพัฒน์ ปานงาม (บทคัดย่อ 2552) เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ซึ่งพบว่าการรับรู้ในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา ฯ ของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

#### ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษานั้น มีประเด็นที่น่าไปสู่ออกข้อเสนอนี้คือ สิ่งที่ทำให้ทัศนคติที่แตกต่างกันเรื่องคอร์รัปชันคือการรับรู้สาเหตุของการคอร์รัปชันและการรับรู้ว่าการคอร์รัปชันใดที่เป็นการคอร์รัปชัน ซึ่งหากนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในสองปัจจัยนี้เป็นอย่างดี ก็จะทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการคอร์รัปชันได้ ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยกันรณรงค์ ให้ความรู้และต่อต้านการคอร์รัปชัน ดังนี้

##### 1. ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัย

(1) มหาวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ผลกระทบของการคอร์รัปชัน สาเหตุของการคอร์รัปชันและพฤติกรรมที่ถือว่าการคอร์รัปชัน มาตรการทางกฎหมายต่างๆ ตลอดจนจรรยาบรรณและจัดกิจกรรมต่อต้านการคอร์รัปชันให้นิสิตและบุคลากรภายนอกที่อยู่บริเวณใกล้เคียงมหาวิทยาลัยทราบ

(2) มหาวิทยาลัยควรบรรจุวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ให้เป็นวิชาพื้นฐานที่นิสิตทุกคนต้องเรียนในทุกหลักสูตรและทุกคณะหากไม่สามารถทำได้ อาจารย์ผู้สอนควรสอดแทรกแนวความคิดเรื่องปัญหาของการคอร์รัปชันไว้บ้าง

(3) มหาวิทยาลัยควรเปิดช่องหรือเป็นสื่อกลางในการรับเรื่องร้องเรียนปัญหาการคอร์รัปชันเพื่อส่งต่อไปให้หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบต่อไป

##### 2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

(1) หน่วยงานภาครัฐควรอบรมสร้างจิตสำนึกให้แก่บุคลากรภาครัฐ นิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป เพื่อให้ทราบปัญหา ผลกระทบของการคอร์รัปชัน และพฤติกรรมการคอร์รัปชัน ตลอดจนจรรยาบรรณและจัดกิจกรรมต่อต้านการคอร์รัปชัน

(2) หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมเป็นเครือข่ายในการตรวจสอบการทุจริต และควรใส่ใจต่อการร้องเรียนและรักษาความลับของผู้ร้องเรียน

(3) ควรเพิ่มโทษสำหรับผู้คอร์รัปชันและควรมีการบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดกว่าเดิม

##### 3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

หากภายหลังจากที่มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรม จัดอบรมและรณรงค์เรื่องปัญหาการคอร์รัปชันเพื่อกระตุ้นให้นิสิตเกิดความตระหนักในความสำคัญของปัญหาการคอร์รัปชันแล้ว ควรมีการทำการศึกษาวิจัยอีกครั้งเพื่อวิเคราะห์ว่านิสิตมีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและมองเห็นผลกระทบของการคอร์รัปชันมากขึ้นหรือไม่

## เอกสารอ้างอิง

- ทิพาวดี เมฆสุวรรณ. (2543). **พฤติกรรมการคอร์รัปชันของข้าราชการไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน. นพดล กรรณิกา, เอแบคโพล <http://www.abacpoll.au.edu.html>, สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556.
- บรรพต คันธเสน. (2538). **ทัศนคติของราษฎรอาสาสมัครที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงพื้นที่ภูซัด ภูเมียง ภูสอยดาว**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม.
- พงษ์พิพัฒน์ ปานงาม. (2552). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนในตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เพ็ญวิพัชร์ มนัสสุนทรวิช และเฉลิม เกิดโมลี. (2556). **ทัศนคติของประชาชนในเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการดำเนินนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (2537). **การคอร์รัปชันกับประชาธิปไตยไทย**. ในบทความแผนการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (2541). **การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสส์ เอื้อทิวสิน. (2551). **“ทัศนคติของเยาวชนที่มีต่อประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเทศบาลเมืองบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี”** สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุพานี สฤกษ์วานิช. 2549. **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรรณิ พรหมชัย และคณะ. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติ แรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี**. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 5 (1) มกราคม – เมษายน 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2551). **ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต**. กรุงเทพฯ.
- อรุณ รักธรรม. (2540). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Transparency International, <http://cpl.transparency.org/cpl2012/> สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556.